

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

Gebruik bron 17.

- 1p 25 Het lied gaat over het beleid van de Nederlandse regering. Welke **beslissing** van de regering past bij het lied? En hoe dacht de regering de **vrede** te behouden?

	beslissing tot	vrede door
A	capitulatie	bondgenootschappen
B	capitulatie	neutraliteit
C	mobilisatie	bondgenootschappen
D	mobilisatie	neutraliteit

- 1p 26 Stel, iemand doet onderzoek naar de Duitse bezetting van Nederland. Hij vindt veel privé-foto's van **Duitse soldaten**, maar hij vindt ook foto's van officiële **Duitse oorlogsfotografen**. Na zijn onderzoek beweert hij dat de privé-foto's van Duitse soldaten **meer** maar ook **minder** betrouwbaar kunnen zijn dan de andere foto's.

→ Geef een argument dat past bij één van deze twee beweringen.

Doe het zo:

De privé-foto's van de Duitse soldaten zijn ... (kies uit: meer / minder) betrouwbaar, want ...

Gebruik bron 18.

- 1p 27 Welke regeringsleider bezoekt de uitkijkpost? En van welke historische gebeurtenis is hij op dat moment getuige?

	regeringsleider	historische gebeurtenis
A	Churchill	aanval op Pearl Harbor
B	Churchill	Slag om Engeland
C	Roosevelt	aanval op Pearl Harbor
D	Roosevelt	Slag om Engeland

Gebruik bron 19.

- 1p 28 Welk begrip past bij de bron?
A ballingschap
B gelijkschakeling
C Hongerwinter
D schaarste

- 2p 29 De Februaristaking in 1941 werd georganiseerd door leden van de Communistische Partij van Nederland. De staking was bedoeld als protest tegen een gebeurtenis in Amsterdam.

→ Welke gebeurtenis wordt bedoeld?

→ Geef een reden waarom de Februaristaking nog steeds belangrijk wordt gevonden.

Doe het zo:

gebeurtenis: ...

De Februaristaking wordt nog steeds belangrijk gevonden, omdat ...

Gebruik bron 20.

- 1p 30 Dit affiche werd in 1943 op meerdere plaatsen in Nederland verspreid. Wie gaf de **opdracht** tot het maken van dit affiche? En welk **begrip** past bij de boodschap van het affiche?

	opdrachtgever	begrip
A	de Duitse bezetter	mobilisatie
B	de Duitse bezetter	tewerkstelling
C	de Nederlandse regering	mobilisatie
D	de Nederlandse regering	tewerkstelling

Gebruik bron 21.

- 1p 31 Vocht de Nederlander voor het **verzet** of was hij een **collaborateur**? Verklaar je antwoord met behulp van de bron.

Doe het zo:

De Nederlander ... (kies uit: vocht voor het verzet / was een collaborateur), omdat ... (geef verklaring met behulp van de bron).

Gebruik nogmaals bron 21.

- 1p 32 De Slag om Arnhem was onderdeel van de militaire operatie waar de soldaat over vertelt.
→ Onder welke naam staat deze operatie bekend?

Gebruik bron 22.

- 2p 33 Iemand beweert dat deze spotprent niet vóór 1941 gemaakt kan zijn, maar ook niet na 1943.

→ Geef met behulp van de bron een argument bij beide beweringen.

Doe het zo:

Niet vóór 1941, omdat ... (geef argument).

Niet na 1943, omdat ... (geef ander argument).

- 1p 34 In 1944 arresteerde de Duitse bezetter 23 mannen omdat ze meehielpen de protestantse verzetskrant Trouw te verspreiden. Ze werden allemaal gevangengenomen en gezet in concentratiekamp Vught.

Welk grondrecht werd geschonden door de Duitse bezetter? En is dit een klassiek of een sociaal grondrecht?

	grondrecht	soort grondrecht
A	vrijheid van drukpers	klassiek
B	vrijheid van drukpers	sociaal
C	vrijheid van godsdienst	klassiek
D	vrijheid van godsdienst	sociaal

- 1p 35 Hitler had een algemeen bevel gegeven om alle verzetsmensen die op heterdaad betrapt waren, direct te executeren. Daarom werden de 23 mannen, die werkten voor de verzetskrant Trouw, doodgeschoten in Kamp Vught.

Welke conclusie naar aanleiding van deze gebeurtenis is juist?

Deze gebeurtenis laat zien dat

- A er geen sprake is van een scheiding van machten.
- B er geen sprake is van terreur.
- C er sprake is van een rechtsstaat.
- D er sprake is van klassieke grondrechten.

Gebruik bron 23.

- 1p 36 Wat is de reden dat de generaal in een shock verkeert? Hij verkeert in een shock omdat hij

- A bij de graven van de gesneuvelde soldaten van D-Day is.
- B de slachtoffers ziet van een bombardement op een Duitse stad.
- C de verwoestingen ziet van de atombom op Hiroshima.
- D in een bevrijd concentratiekamp in Duitsland is.

bron 17

Uit een soldatenliedje (1940):

geladen is de sfeer
er zijn dreigende wolken
het is het oude liedje weer
ruzies tussen volken
maar zie ons kleine Nederland
de vrede blijft in stand
het bleef zijn lijfspreuk vasthouden
dat inhoudt 'ik zal volhouden'

de jongens aan de grenzen
de jongens aan de kust
doen prachtig hun soldatenplicht
en waken welbewust
de jongens aan de grenzen
de jongens aan de kust
behouden voor het vaderland
de vrede en de rust

bron 18

Uit een krant:

Zondag 15 september 1940

De regeringsleider brengt een bezoek aan een militaire uitkijkpost. Hij vraagt: "Is er nog iets te melden?" "Op dit moment niets," antwoordt de commandant, "maar, Sir, U mag hier niet roken." De regeringsleider gooit zijn sigaar op de grond en trapt hem uit. Op het moment dat hij wil vertrekken gaat het alarm: veertig Duitse vliegtuigen naderen de kust.

bron 19

Uit een krant (1940):

Een recept voor koffie-siroop

In deze tijd moeten we zo zuinig mogelijk zijn. Met koffiesiroop kunt u tot wel drie keer zoveel kopjes koffie maken.

Zo maakt u koffie-siroop:

Brand suiker in een pan.

Roer er gemalen koffie doorheen.

Giet hier kokend water op.

Laat afkoelen en bewaar de siroop in een fles.

bron 20

Een affiche (1943):

OPROEP

**aan ALLE MANNEN
geboren in het jaar 1921,**

Worden opgeroepen om in de periode van 12 t.o.m. 20 Mei 1943 een aanmeldingsformulier bij het Arbeidsbureau in ontvangst te nemen en dit op de hierna genoemde dagen in het Gewestelijk Arbeidsbureau persoonlijk weer af te geven.

De in Januari en Februari	1921	geborenen	melden zich aan op	14 Mei 1943
„ „ Maart en April	1921	„ „	„ „	17 Mei 1943
„ „ Mei en Juni	1921	„ „	„ „	18 Mei 1943
„ „ Juli en Augustus	1921	„ „	„ „	19 Mei 1943
„ „ September en October	1921	„ „	„ „	20 Mei 1943
„ „ November en December	1921	„ „	„ „	21 Mei 1943

in den tijd van 9 - 12 uur en 15 - 17 uur, op de desbetreffende afdeling

Toelichting

Op het affiche staat:

Oproep aan ALLE MANNEN geboren in het jaar 1921,

Worden opgeroepen om in de periode van 12 tot en met 20 mei 1943 een aanmeldingsformulier bij het Arbeidsbureau in ontvangst te nemen en dit op de hierna genoemde dagen in het Gewestelijk Arbeidsbureau persoonlijk weer af te geven.

Daarna volgen de geboortemaanden, de dag van aanmelding en het tijdstip.

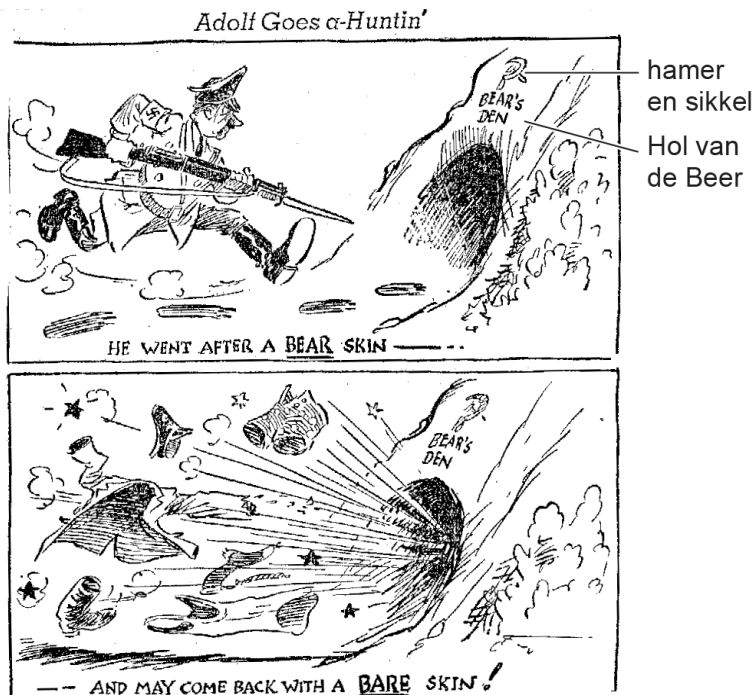
bron 21

Een Nederlander vertelt over een militaire operatie (1944):

We zaten in een huis in een dorp bij Arnhem. Om ons heen werd hard gevochten. We konden de hele dag het huis niet uit omdat er te veel vijandige soldaten waren. Het was net donker geworden toen de deur werd opengetrapt. We schrokken, maar gelukkig riep iemand iets in het Duits. We waren dus veilig! We konden ontsnappen uit het dorp en hebben niet veel later gevochten tegen de Britse parachutisten.

bron 22

Hitler gaat op berenjacht:

Toelichting

Boven de eerste tekening staat: Adolf gaat jagen.

Onder aan de eerste tekening staat: Hij gaat achter een berenvel aan ...

Onder aan de tweede tekening staat: ... maar komt misschien wel zonder kleren terug!

De Sovjet-Unie wordt vaak als een beer voorgesteld. De hamer en sikkel zijn symbolen van de Sovjet-Unie.

bron 23

Een herinnering van een Amerikaanse generaal (1945):

Ik kan nog steeds niet goed beschrijven wat er door mij heen ging toen ik zag wat de nazi's gewone burgers hadden aangedaan. Ik was in shock van het geweld en het totale gebrek aan fatsoen en menselijkheid.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.